

A BIZOTTSÁG 312/2014/EU RENDELETE

(2014. március 26.)

a gázszállítási rendszer-üzemeltetők közötti rendszeregyensúlyozásra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló és az 1775/2005/EK rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2009. július 13-i 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6. cikke (11) bekezdésére,

mivel:

- (1) A versenyképesség fokozásához és a fogyasztók számára legkedvezőbb energiaárak biztosításához elengedhetetlen egy olyan, teljes mértékben működőképes és összekapcsolt belső energiapiac mielőbbi létrehozása, amely elősegíti az uniós gazdaság megfizethető és fenntartható energiával való ellátását.
- (2) Az erősebb piaci integráció felé való elmozdulás érdekében fontos, hogy a gázszállító-hálózatokra vonatkozó rendszeregyensúlyozási szabályok lehetővé tegyék az egyensúlytartási zónák közötti gázkereskedelmet, így járulva hozzá a piaci likviditás növeléséhez. Ezért e rendelet uniós szintű, harmonizált kiegyensúlyozási szabályokat állapít meg, amelyek a rendszerhasználók számára garantálják, hogy azok az Unió különböző egyensúlytartási zónáiban gazdaságilag hatékonyan és megkülönböztetésmentesen tudják végezni egyensúlytartási tevékenységüket.
- (3) E rendelet elősegíti a versenyző európai uniós rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac kialakulását, bárminemű forrásból lehetővé téve a rugalmassági szolgáltatások biztosítását, amelyek megfelelő piaci mechanizmusok révén úgy kerülnek megvételre és értékesítésre, hogy a rendszerhasználók hatékonyan ki tudják egyensúlyozni egyensúlyozási portfólióikat, vagy a szállítási rendszer-üzemeltető ezen rugalmassági szolgáltatások segítségével fenntarthatassa az egyensúlyt a szállítórendszeren.

- (4) A 715/2009/EK rendelet megkülönböztetésmentes szabályokat fogalmaz meg a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeivel kapcsolatban annak érdekében, hogy biztosítsa a belső gázpiac megfelelő működését. A piaci alapú kiegyensúlyozási szabályok költségalapú kiegyensúlyozási díjakkal pénzügyileg ösztönzik a rendszerhasználókat egyensúlyozási portfóliójuk kiegyensúlyozására.

- (5) A rendszerhasználók felelősséget viselnek betáplálásaik és vételezéseik egyensúlyban tartásáért, a kiegyensúlyozási szabályok célja pedig a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac előmozdítása kereskedési platformok létrehozásával, amelyek hatékonyabbá teszik a rendszerhasználók és a szállítási rendszer-üzemeltető közötti gázkereskedelmet. A szállítóhálózatok reziduális egyensúlytalanságát a szállítási rendszer-üzemeltetők meghatározott sorrendben veszik igénybe a rendelkezésre álló kiegyensúlyozási eszközöket. Ez a sorrend úgy van kialakítva, hogy a szállítási rendszer-üzemeltetők gazdasági és műszaki szempontokat is figyelembe véve szerezzék be a gázt, olyan termékek igénybevételével, amelyek a legkülönbözőbb forrásokból biztosíthatók, beleértve a cseppfolyósított földgázt és a tároló létesítményeket is. A szállítási rendszer-üzemeltetőknek arra kell törekedniük, hogy a lehető legnagyobb mértékben rövid távú szabványtermékek rövid távú gáz-nagykereskedelmi piacon való vásárlásával és értékesítésével elégítsék ki rendszeregyensúlyozási igényeiket.

- (6) Annak érdekében, hogy a rendszerhasználók ki tudják egyensúlyozni egyensúlyozási portfólióikat, ez a rendelet minimális adatszolgáltatási követelményeket is meghatároz a piaci alapú egyensúlyozási rendszer megvalósításához. Ezért az e rendelet által megkövetelt információáramlás célja a napi egyensúlyozási rendszer támogatása és egy olyan adatállomány biztosítása, amely segíti a rendszerhasználót kockázatait és lehetőségeit költséghatékony kezelésében.

- (7) A kereskedelmileg érzékeny információk védelmén kívül e rendelet értelmében a szállítási rendszer-üzemeltetőnek bizalmasan kell kezelniük a rendelet végrehajtása céljából nekik átadott információkat és adatokat, és nem adhatják át azokat – sem részben, sem teljes egészükben – harmadik feleknek, kivéve, ha erre jogosultak, és csak jogosultságuk mértékében.

⁽¹⁾ HL L 211., 2009.8.14., 36. o.

- (8) E rendelet elfogadása a 715/2009/EK rendelet alapján történt, és azt kiegészíti, illetve annak szerves részét képezi. A 715/2009/EK rendeletre történő, más jogi aktusokban található hivatkozásokat úgy kell érteni, hogy egyben e rendeletre is hivatkoznak. A rendelet ugyanakkor vonatkozik azokra a mentességekben nem részesült, nagyobb volumenű új infrastruktúrákban található kapacitásokra, amelyek a 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 32. cikke, illetve a 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ korábbi 18. cikke alól mentességet kaptak, amennyiben e rendelet alkalmazása nem teszi lehetővé a mentességet. E rendeletet az összekötő vezetékek specifikus jellemzőinek figyelembevételével kell alkalmazni.
- (9) Ennek a rendeletnek a megalkotása a 715/2009/EK rendelet 6. cikkében meghatározott eljárás szerint történt. A rendelet biztosítja a 715/2009/EK rendelet 21. cikkében meghatározott kiegyensúlyozási szabályok további harmonizációját a gázkereskedelem előmozdítása érdekében.
- (10) E rendelet az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozóan is tartalmaz rendelkezéseket, amelyek csak akkor és csak olyan mértékben töreksenek ezek szerepének harmonizálására, amennyire az e rendelkezések végrehajtásához szükséges.
- (11) E rendelet végrehajtása érdekében a nemzeti szabályozó hatóságoknak és szállításirendszer-üzemeltetőknek a bevált gyakorlatok és törekvések figyelembevételével harmonizálniuk kell folyamataikat. A 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾ 7. cikkével összhangban az Ügynökségnek és a nemzeti szabályozó hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a kiegyensúlyozási szabályokat Unió-szerte a lehető leghatékonyabban bevezessék.
- (12) Az ebben a rendeletben meghatározott intézkedések összhangban vannak a 2009/73/EK irányelv 51. cikke alapján létrehozott bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy

E rendelet üzemi és kereskedelmi szabályzatot hoz létre a rendszeregyensúlyozásra vonatkozóan, ideértve a hálózatokra vonatkozó nominálási eljárásokkal, az egyensúlyozási díjakkal, a napi

kiegyensúlyozási díjhoz kapcsolódó elszámolási folyamatokkal és a szállításirendszer-üzemeltetők hálózatai közötti operatív egyensúlyozással kapcsolatos szabályokat.

2. cikk

Hatály

(1) Ez a rendelet az Unió határain belül működő egyensúlytartási zónákra alkalmazandó.

(2) Ez a rendelet nem alkalmazandó a tagállamok azon egyensúlytartási zónáira, amelyek a 2009/73/EK irányelv 49. cikke alapján eltérésre jogosultak.

(3) Ez a rendelet nem alkalmazandó az allokálások és a később a fogyasztói mérőóra-leolvasások alapján meghatározott tényleges fogyasztás közötti különbség elszámolása során.

(4) Ez a rendelet nem alkalmazandó olyan vészhelyzetekben, amikor a szállításirendszer-üzemeltetőnek a vonatkozó nemzeti előírások, illetve a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ alapján különleges intézkedéseket kell hoznia.

(5) Az e rendeletről fakadó rendszerhasználói jogok és kötelezettségek csak azon rendszerhasználókra vonatkoznak, akik kötelező érvényű megállapodást kötöttek – akár szállítási, akár egyéb szerződést –, amely lehetővé teszi számukra tranzakciós értesítések benyújtását az 5. cikknek megfelelően.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a 715/2009/EK rendelet 2. cikkében, a földgázszállító rendszerekben alkalmazott kapacitásallokációs mechanizmusokat szabályozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról és a 715/2009/EK rendelet kiegészítéséről szóló, 984/2013/EU bizottsági rendelet⁽⁵⁾ 3. cikkében, valamint a 2009/73/EK irányelv 2. cikkében található fogalommeghatározások érvényesek. Ezeken túlmenően e rendelet alkalmazásában:

1. „egyensúlytartási zóna”: olyan betáplálási/kiadási rendszer, amely egy adott egyensúlyozási rendszer hatálya alá tartozik, és amely elosztórendszereket vagy azok egyes részeit is tartalmazhatja;
2. „egyensúlyozó intézkedés”: a szállításirendszer-üzemeltető által a szállítóhálózatba betáplálásra kerülő vagy onnan kilépő gázforgalom megváltoztatására hozott intézkedés, kivéve, ha az intézkedés a rendszerből való vételezésésként nem elszámolható gázhoz vagy a szállításirendszer-üzemeltető által a rendszer működtetésére használt gázhoz kapcsolódik;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 2009/73/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003. június 26-i 2003/55/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2003.7.15., 57. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 713/2009/EK rendelete az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról (HL L 211., 2009.8.14., 1. o.).

⁽⁴⁾ HL L 295., 2010.11.12., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 273., 2013.10.15., 5. o.

3. „egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díj”: a szállítási rendszer-üzemeltető részére kifizetett vagy kifizetendő és az általa kifizetett vagy kifizetendő összegek közötti különbségnek megfelelő, a rendszer-egyensúlyozási tevékenységek végrehajtásából adódó díj, amelyet az érintett rendszerhasználók részére kell megfizetni, illetve tőlük kell behajtani;
4. „kereskedési platform”: egy kereskedésiplatform-üzemeltető által működtetett elektronikus felület, amelynek segítségével a kereskedő résztvevők eladási és vételi ajánlatokat tehetnek vagy fogadhatnak el (beleértve a módosítás és a visszavonás jogát is) a gázkeresletben vagy -kínálatban jelentkező rövid távú ingadozások kezeléséhez szükséges gázra vonatkozóan a kereskedési platform felhasználási feltételei szerint, és amelyen a szállítási rendszer-üzemeltető az egyensúlyozó intézkedések végrehajtása érdekében kereskedik;
5. „kereskedő résztvevő”: olyan rendszerhasználó vagy szállítási rendszer-üzemeltető, aki a kereskedésiplatform-üzemeltetővel szerződésben áll és megfelel a tranzakciók kereskedési platformon történő végrehajtásához szükséges feltételeknek;
6. „egyensúlyozó platform”: olyan kereskedési platform, amelyen minden ügyletben a szállítási rendszer-üzemeltető a kereskedelmi partner;
7. „kiegyensúlyozási szolgáltatás”: a szállítási rendszer-üzemeltető részére nyújtott gázkereskedelmi szolgáltatás, amely során a gázkeresletben vagy -kínálatban jelentkező rövid távú ingadozások kezeléséhez szükséges gáz értékesítése nem rövid távú szabványtermék formájában történik;
8. „visszaigazolt mennyiség”: D gáznapra vonatkozóan a szállítási rendszer-üzemeltető által visszaigazolt nominált vagy újránominált földgázmennyiség;
9. „napi kiegyensúlyozási díj”: az a pénzösszeg, amelyet a rendszerhasználó a napi kiegyenlítő gázmennyiségért kifizet vagy kézhez kap;
10. „naponta mért”: a gázmennyiséget gáznaponként egyszer mérik és rögzítik;
11. „napon belül mért”: a gázmennyiséget egy gáznapon belül legalább kétszer mérik és rögzítik;
12. „nem naponta mért”: a gázmennyiséget egy gáznapnál ritkábban mérik és rögzítik;
13. „egyensúlyozási portfólió”: egy rendszerhasználó betáplálásainak és vételezéseinek az együttese;
14. „értékesítési mennyiség”: a szállítási rendszer-üzemeltető és a rendszerhasználó(k), illetve adott esetben az egyensúlyozási portfóliók között átadott gázmennyiség;
15. „allokálás”: a szállítási rendszer-üzemeltető által valamely rendszerhasználónak a napi kiegyenlítőenergia-mennyiség meghatározása céljából betáplálásként vagy vételezésként kiosztott gázmennyiség kWh-ban kifejezve;
16. „újránominálási ciklus”: a szállítási rendszer-üzemeltető által végrehajtott folyamat, amelynek célja, hogy az újránominálás beérkezését követően a rendszerhasználó megkapja a visszaigazolt mennyiségekről szóló értesítést;
17. „napon belüli díj”: a szállítási rendszer-üzemeltető által a rendszerhasználóra kivetett vagy a rendszerhasználó részére kifizetett, napon belüli kötelezettségek teljesítéséhez kötődő díj;
18. „napon belüli kötelezettség”: a rendszerhasználók gáznapon belüli betáplálásainak és vételezéseinek szabályozására a szállítási rendszer-üzemeltető által felállított, rendszerhasználókra vonatkozó szabályrendszer;
19. „alapeset”: adatszolgáltatási modell, amelynek esetében a napi mérés nem rendelkező kiadási pontokra vonatkozó adatok előző napi és napon belüli előrejelzéseket tartalmaznak;
20. „1. változat”: adatszolgáltatási modell, amelynek esetében a napi mérés nem rendelkező és a napi mérés rendelkező kiadási pontokra vonatkozó adatok a gáznap során mért gázforgalom felosztásán alapulnak;
21. „2. változat”: adatszolgáltatási modell, amelynek esetében a napi mérés nem rendelkező kiadási pontokra vonatkozó adatok előző napi előrejelzések.

II. FEJEZET

EGYENSÚLYOZÁSI RENDSZER

4. cikk

Általános alapelvek

- (1) A rendszerhasználók felelősek egyensúlyozási portfólióik kiegyensúlyozásáért annak érdekében, hogy a szállítási rendszer-üzemeltetőknek a lehető legritkábban kelljen e rendelet szerinti egyensúlyozó intézkedéseket hoznia.
- (2) Az e rendelettel összhangban kialakított kiegyensúlyozási szabályoknak a valós igényeket kell tükröznüik a szállítási rendszer-üzemeltetők rendelkezésére álló erőforrások figyelembevételével, és ösztönözniük kell a rendszerhasználókat egyensúlyozási portfóliójuk hatékony kiegyensúlyozására.
- (3) A rendszerhasználók részére lehetőséget kell biztosítani olyan kötelező érvényű megállapodás megkötésére egy szállítási rendszer-üzemeltetővel, amely alapján a rendszerhasználók földgáz feletti rendelkezési jog átadására és átvételére vonatkozó tranzakciós értesítéseket adhatnak, függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e szerződéses szállítási kapacitással.

(4) Amennyiben egy egyensúlytartási zónában több szállításirendszer-üzemeltető is tevékenykedik, e rendelet az adott egyensúlytartási zóna valamennyi szállításirendszer-üzemeltetőjére vonatkozik. Ha azok a szállítóhálózataik egyensúlyban tartásáért viselt felelősséget átruházzák egy másik szervezetre, e rendelet a vonatkozó nemzeti előírásokban meghatározott mértékben alkalmazandó a szóban forgó szervezetre.

5. cikk

Tranzakciós értesítések és allokálás

(1) Az egy egyensúlytartási zóna két egyensúlyozási portfóliója közötti gázátadásra a szállításirendszer-üzemeltető részére az adott gáznapra vonatkozóan benyújtott, átadásra és átvételre vonatkozó tranzakciós értesítések útján kerülhet sor.

(2) A tranzakciós értesítések benyújtásának, visszavonásának és módosításának ütemezését a szállításirendszer-üzemeltető határozza meg a rendszerhasználókkal kötött szállítási szerződésben vagy más kötelező érvényű megállapodásban, szükség esetén figyelembe véve a tranzakciós értesítések feldolgozásához szükséges időt is. A szállításirendszer-üzemeltetőnek lehetővé kell tennie a rendszerhasználók számára, hogy az értesítéseket a rendelkezési jog átadásának időpontjához közeli időpontban nyújtsák be.

(3) A szállításirendszer-üzemeltetőnek a lehető legrövidebb idő alatt fel kell dolgoznia a tranzakciós értesítéseket. A feldolgozási idő nem haladhatja meg a harminc percet, kivéve, ha a rendelkezési jog átadásának időpontja lehetővé teszi a feldolgozási idő legfeljebb két órára való meghosszabbítását.

(4) A tranzakciós értesítésnek legalább a következő információkat kell tartalmaznia:

- a) a gázátadás által érintett gáznap;
 - b) az érintett egyensúlyozási portfóliók megjelölése;
 - c) hogy átadási vagy átvételi értesítésről van-e szó;
 - d) értesítési mennyiség kWh/napban kifejezve a napi, illetve kWh/órában kifejezve az óránkénti értesítési mennyiség esetében, a szállításirendszer-üzemeltető követelményeinek megfelelően.
- (5) Ha a szállításirendszer-üzemeltetőhöz olyan, egymáshoz társítható átadási és átvételi értesítések csoportja érkezik be, amelyeknél az értesítési mennyiségek azonosak, a szállításirendszer-üzemeltető a következőképpen allokálja az értesítési mennyiségeket az érintett egyensúlyozási portfóliókhoz:
- a) az átadási értesítést benyújtó rendszerhasználó egyensúlyozási portfóliójához vételezésként; és

b) az átvételi értesítést benyújtó rendszerhasználó egyensúlyozási portfóliójához betáplálásként.

(6) Amennyiben az (5) bekezdésben említett értesítési mennyiségek nem egyenlőek, akkor a szállításirendszer-üzemeltető vagy a tranzakciós értesítésekben feltüntetett kisebb mennyiséget allokálja, vagy mindkét tranzakciós értesítést elutasítja. Az erre vonatkozó szabályt a szállításirendszer-üzemeltető határozza meg a megfelelő szállítási szerződésben vagy más kötelező érvényű megállapodásban.

(7) Nem akadályozható meg, hogy egy szolgáltató egy rendszerhasználó nevében az (5) bekezdés szerinti eljárás szerint járjon el, amennyiben ezt a szállításirendszer-üzemeltető előzetesen jóváhagyta.

(8) A rendszerhasználók attól függetlenül benyújthatnak tranzakciós értesítéseket egy gáznapra vonatkozóan, hogy az adott gáznapra vonatkozóan rendelkeznek-e nominálással.

(9) Az (1)–(8) bekezdés rendelkezései értelemszerűen vonatkoznak a 6. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint kereskedő szállításirendszer-üzemeltetőkre.

III. FEJEZET

OPERATÍV EGYENSÚLYTARTÁS

6. cikk

Általános rendelkezések

(1) A szállításirendszer-üzemeltető egyensúlyozó intézkedéseket hoz a következők érdekében:

- a) a szállítóhálózat üzemeltetési korlátainak betartása;
 - b) olyan nap végi vezetékkészletszint elérése, amely eltér a várt betáplálások és vételezések alapján az adott gáznapra előre jelzett szinttől, összhangban a szállítóhálózat hatékony és gazdaságos üzemeltetésével.
- (2) Az egyensúlyozó intézkedések végrehajtásakor a szállításirendszer-üzemeltetőnek legalább a következőket kell figyelembe vennie az egyensúlytartási zóna kapcsán:
- a) saját becslése a tervezett egyensúlyozó intézkedés(ek) által érintett gáznap során és azon belül jelentkező gázigényre vonatkozóan;
 - b) nominálási és allokálási információk és mért gázáramlások;
 - c) a szállítóhálózat(ok) egészében mért gáznyomás.

(3) A szállításrendszer-üzemeltető egyensúlyozó intézkedéseket hoz a következő módokon:

- a) rövid távú szabványtermékek vásárlása vagy értékesítése kereskedési platformon; és/vagy
 - b) kiegyensúlyozási szolgáltatások igénybevétele.
- (4) Az egyensúlyozó intézkedések végrehajtásakor a szállításrendszer-üzemeltetőnek a következő szempontokat kell figyelembe vennie:
- a) az egyensúlyozó intézkedéseket megkülönböztetésmentesen kell végrehajtani;
 - b) az egyensúlyozó intézkedéseknek tekintetbe kell venniük a szállításrendszer-üzemeltetők azon kötelezettségét, hogy gazdaságos és hatékony szállítóhálózatot kell működtetniük.

7. cikk

Rövid távú szabványtermékek

(1) A rövid távú szabványtermékekkel a hét összes napján napon belüli vagy napon túli kereskedelmet kell folytatni a kereskedési platform vonatkozó szabályai szerint a kereskedési platform üzemeltetője és a szállításrendszer-üzemeltető közötti megállapodásnak megfelelően.

(2) Az ajánlattevő kereskedő résztvevő az, aki a kereskedési platformon eladási vagy vételi árajánlatot tesz közzé, míg az elfogadó kereskedő résztvevő az, aki az ajánlatot elfogadja.

(3) Jögcímalapú termékekkel folytatott kereskedelem esetén:

- a) az egyik kereskedő résztvevő átvételi értesítést, a másik átadási értesítést nyújt be;
- b) mindkét tranzakciós értesítésnek meg kell határoznia azt a gázmennyiséget, amely az átadási értesítést benyújtó kereskedő résztvevőtől átadásra kerül az átvételi értesítést benyújtó kereskedő résztvevő részére;
- c) óránkénti értesítési mennyiség alkalmazása esetén azt egy adott kezdő időponttól a gáznap összes hátralévő órájára vonatkozóan egyenletesen kell szétosztani, és a kezdő időpont előtti valamennyi órára vonatkozóan az átadott mennyiség nulla.

(4) Hálózati pontra vonatkozó termékekkel folytatott kereskedelem esetén:

- a) a szállításrendszer-üzemeltetőnek meg kell határoznia a használható betáplálási és kiadási pontokat vagy azok csoportjait;
- b) teljesülnie kell a (3) bekezdésben meghatározott valamennyi követelménynek;
- c) a kezdeményező kereskedő résztvevőnek az értesítési mennyiségnek megfelelően módosítania kell az adott betáplálási vagy kiadási ponton a szállítóhálózatba betáplálandó,

illetve onnan vételezendő gázmennyiséget, és igazolnia kell a szállításrendszer-üzemeltető felé a mennyiség ennek megfelelően történt módosítását;

(5) Időszakos termékekkel folytatott kereskedelem esetén:

- a) teljesülniük kell a (3) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott követelményeknek;
- b) óránkénti értesítési mennyiséget kell alkalmazni a gáznap azon óráira vonatkozóan, amelyek egy adott kezdő időponttól egy adott befejező időpontig eltelnek, és nulla értéket kell alkalmazni a kezdő időpont előtti és a befejező időpont utáni valamennyi órára.

(6) Hálózati pontra vonatkozó időszakos termékkel folytatott kereskedelem esetén teljesülnie kell a (4) bekezdés a) és c) pontjában, illetve az (5) bekezdésben meghatározott követelményeknek.

(7) A rövid távú szabványtermékek meghatározásakor a szomszédos egyensúlytartási zónákban tevékenykedő szállításrendszer-üzemeltetőknek együtt kell működniük a megfelelő termékek meghatározásában. Valamennyi szállításrendszer-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatja az érintett kereskedésiplatform-üzemeltetőket az ilyen együttműködés eredményeiről.

8. cikk

Kiegyensúlyozási szolgáltatás(ok)

(1) A szállításrendszer-üzemeltető jogosult kiegyensúlyozási szolgáltatásokat igénybe venni olyan esetekben, amikor a rövid távú szabványtermékek nem vagy valószínűleg nem hozzák meg azt az eredményt, amely a szállítóhálózat üzemi határértékeinek betartásához szükséges, illetve ha nincs megfelelő kereskedelmi likviditás a rövid távú szabványtermékek piacán.

(2) Az egyensúlyozó intézkedések kiegyensúlyozási szolgáltatások segítségével történő végrehajtásakor a szállításrendszer-üzemeltetőnek a kiegyensúlyozási szolgáltatások beszerzése során legalább a következő szempontokat kell figyelembe vennie:

- a) az a mód, ahogyan a kiegyensúlyozási szolgáltatások a szállítóhálózat üzemeltetési korlátainak betartását biztosítják;
- b) a kiegyensúlyozási szolgáltatások reakcióideje bármely rendelkezésre álló rövid távú szabványtermék válaszüdejéhez képest;
- c) a kiegyensúlyozási szolgáltatások beszerzésének és igénybevételének becsült költsége bármely rendelkezésre álló rövid távú szabványtermék becsült költségéhez képest;
- d) a gázszállítás célterülete, ahova a gázt el kell szállítani;
- e) a szállításrendszer-üzemeltető gázminőséggel kapcsolatos követelményei;
- f) mennyiben befolyásolhatja a kiegyensúlyozási szolgáltatások beszerzése és igénybevétele a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditását.

(3) A kiegyensúlyozási szolgáltatások piaci alapon szerezhetők be átlátható és megkülönböztetésmentes nyilvános pályázati eljárással a vonatkozó nemzeti előírásoknak megfelelően, különösen az alábbiak betartásával:

- a) a kiegyensúlyozási szolgáltatásra vonatkozó szerződéshez kapcsolódó bármely kötelezettségvállalás előtt a szállítási-rendszer-üzemeltetőnek nyílt pályázati felhívást kell közzétennie, és abban meg kell határozni a pályázók számára a célt, a hatókört és a betartandó utasításokat, lehetővé téve ezáltal, hogy azok részt vehessenek a pályázatban;
- b) az eredmények közzétételekor be kell tartani a kereskedelmi-gazdasági érdekek védelmére vonatkozó követelményeket, és az eredményeket minden pályázónak külön-külön meg kell küldeni.

(4) Különleges körülmények között a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyhat olyan átlátható és megkülönböztetésmentes eljárást is, amely eltér a nyilvános pályázattól.

(5) A kiegyensúlyozási szolgáltatás időtartama a nemzeti szabályozó hatóság hosszabb időtartamra vonatkozó engedélye hiányában nem haladhatja meg az egy évet, és a kezdő dátumnak a szerződő felek vonatkozó kötelezettségvállalásától számított tizenkét hónapon belülre kell esnie.

(6) A szállításirendszer-üzemeltetőnek évente felül kell vizsgálnia a kiegyensúlyozási szolgáltatások igénybevételét annak felmérésére, hogy a rendelkezésre álló rövid távú szabványtermékek nem felelnek-e meg jobban a szállításirendszer-üzemeltető üzemi követelményeinek, illetve hogy a következő évre nem csökkenthető-e a kiegyensúlyozási szolgáltatások igénybevétele.

(7) A szállításirendszer-üzemeltető köteles évente közzétenni az igénybe vett kiegyensúlyozási szolgáltatásokra és a kapcsolódó költségekre vonatkozó információkat.

9. cikk

Lehívási sorrend

(1) A megfelelő egyensúlyozó intézkedésről hozott döntések alkalmával a szállításirendszer-üzemeltető a 6. cikk (4) bekezdése szerinti alapelveknek megfelelően köteles:

- a) amikor és amilyen mértékben lehetséges, prioritásként kezelni a jogcím alapú termékeket minden más rendelkezésre álló rövid távú szabványtermékkel szemben;
- b) más rövid távú szabványtermékeket alkalmazni, az alábbi feltételek szerint:

1. hálózati pontra vonatkozó termékeket, ha a szállítóhálózat üzemi határértékeinek betartása érdekében adott betáplálási és/vagy kiadási pontokon és/vagy a gáznapon belül egy bizonyos időponttól kezdődően a gázáramlás megváltoztatására van szükség;

2. időszakos termékeket, ha a szállítóhálózat üzemi határértékeinek betartása érdekében a gáznapon belül egy bizonyos időszakban a gázáramlás megváltoztatására van szükség. A szállításirendszer-üzemeltető csak akkor alkalmazhat időszakos terméket, ha az gazdaságosabb és hatékonyabb, mint a különböző jogcím alapú és hálózati pontra vonatkozó termékek együttes vásárlása és értékesítése lenne;

3. hálózati pontra vonatkozó időszakos termékeket, ha a szállítóhálózat üzemi határértékeinek betartása érdekében adott betáplálási és/vagy kiadási pontokon és a gáznapon belül egy bizonyos időszakban a gázáramlás megváltoztatására van szükség. A szállításirendszer-üzemeltető csak akkor alkalmazhat hálózati pontra vonatkozó időszakos terméket, ha az gazdaságosabb és hatékonyabb, mint különböző hálózati pontra vonatkozó termékek együttes vásárlása és értékesítése lenne;

- c) kiegyensúlyozási szolgáltatásokat csak akkor igénybe venni, ha a rövid távú szabványtermékek az adott szállításirendszer-üzemeltető értékelése szerint nem vagy valószínűleg nem hozzák meg azt az eredményt, amely a szállítóhálózat üzemi határértékeinek betartásához szükséges.

A szállításirendszer-üzemeltető figyelembe veszi a lehívási sorrend a)–c) pontban említett egyes szintjeinek költséghatékonyágát.

(2) A rövid távú szabványtermékekkel való kereskedelem során a szállításirendszer-üzemeltető köteles – amikor és amilyen mértékben lehetséges – prioritásként kezelni a napon belüli termékeket a napon túli termékekkel szemben.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető kérheti a nemzeti szabályozó hatóság arra vonatkozó jóváhagyását, hogy a jogcím alapú és/vagy hálózati pontra vonatkozó termékek saját egyensúlytartási zónáján (zónáin) belüli forgalmazásának alternatívájaként kereskedelmi tevékenységet folytasson egy szomszédos egyensúlytartási zónán belül, és ezen zónába irányuló vagy onnan származó gázt szállítson. A jóváhagyással kapcsolatos döntés meghozatalakor a nemzeti szabályozó hatóságnak alternatív megoldásokat kell mérlegelnie a helyi piac működésének javítására. A vonatkozó feltételeket a szállításirendszer-üzemeltetőnek és a nemzeti szabályozó hatóságnak évente felül kell vizsgálnia. Az egyensúlyozó intézkedések alkalmazása nem korlátozhatja a kapacitások rendszerhasználók általi elérhetőségét és használatát az adott rendszer-összekötési ponton.

(4) A szállításirendszer-üzemeltető köteles évente közzétenni az (1) bekezdésben foglalt követelmények alapján meghozott egyes egyensúlyozó intézkedések, valamint a (3) bekezdésnek megfelelően meghozott egyensúlyozó intézkedések költségeire, gyakoriságára és számára vonatkozó információkat.

10. cikk

Kereskedési platform

(1) A rövid távú szabványtermékek beszerzése érdekében a szállításrendszer-üzemeltetőnek olyan kereskedési platformon kell kereskednie, amely megfelel az alábbi feltételeknek:

- a) elegendő támogatást biztosít a gáznap egészében úgy a rendszerhasználóknak a rövid távú szabványtermékekkel való kereskedelemhez, mint a szállításrendszer-üzemeltetőknek a megfelelő egyensúlyozó intézkedések rövid távú szabványtermékekkel való kereskedelem útján történő meghozatalához;
- b) átlátható és megkülönböztetésmentes hozzáférést biztosít;
- c) a szolgáltatásokat az egyenlő bánásmód elve szerint nyújtja;
- d) anonim kereskedelmet biztosít, legalább az ügylet megkötéséig;
- e) részletes áttekintést nyújt a kereskedő résztvevőknek az aktuális eladási és vételi árajánlatokról;
- f) biztosítja, hogy a szállításrendszer-üzemeltető időben tájékoztatást kapjon minden ügyletről.

(2) A szállításrendszer-üzemeltető köteles arra törekedni, hogy legalább egy kereskedési platformon teljesüljenek az (1) bekezdésben meghatározott feltételek. Amennyiben a szállításrendszer-üzemeltető nem tudja biztosítani, hogy ezek a feltételek teljesüljenek legalább egy kereskedési platformon, köteles intézkedéseket hozni egy egyensúlyozó platform vagy a 47. cikkben meghatározott közös egyensúlyozó platform létrehozása érdekében.

(3) Az egyes ügyletek lezárása után a kereskedési platform üzemeltetőjének elegendő részletet kell a kereskedő résztvevő rendelkezésére bocsátania az ügylet visszaigazolásához.

(4) A kereskedő résztvevő köteles benyújtani a szállításrendszer-üzemeltetőnek az 5. cikk szerinti tranzakciós értesítést, kivéve, ha ezt a felelősséget a kereskedési platform vonatkozó szabályai átruházzák a kereskedési platform üzemeltetőjére vagy egy harmadik félre.

(5) A kereskedési platform üzemeltetője köteles:

- a) minden ügylet után indokolatlan késedelem nélkül közzétenni a marginális vételi ár és a marginális eladási ár alakulását; vagy
- b) megfelelő információkkal ellátni a szállításrendszer-üzemeltetőt abban az esetben, ha a szállításrendszer-üzemeltető úgy dönt, hogy közzéteszi a marginális vételi ár és a marginális eladási ár alakulását. Kézhezvétel után a szállításrendszer-üzemeltető indokolatlan késedelem nélkül közzéteszi az adatokat.

Ha egy egyensúlytartási zónában egynél több kereskedésiplatform-üzemeltető működik, a b) pont az irányadó.

(6) A kereskedési platform üzemeltetője csak akkor engedélyezi rendszerhasználóknak a kereskedési platformján való kereskedelmet, ha azok jogosultak tranzakciós értesítések benyújtására.

(7) A szállításrendszer-üzemeltető köteles indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatni a kereskedési platform üzemeltetőjét arról, hogy a rendszerhasználó a hatályos szerződéses feltételek alapján elvesztette a tranzakciós értesítések benyújtására vonatkozó jogát, aminek eredményeképpen felfüggesztésre kerül a rendszerhasználó kereskedelmi joga a kereskedési platformon; mindez nem érinti a kereskedési platform vonatkozó szabályai szerint a kereskedési platform üzemeltetőjét ilyen esetben megillető egyéb jogorvoslati lehetőségeket.

11. cikk

Ösztönzők

(1) A rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditásának növelése érdekében a nemzeti szabályozó hatóság arra ösztönözheti a szállításrendszer-üzemeltetőt, hogy hatékony egyensúlyozó intézkedéseket hozzon, illetve hogy a rövid távú szabványtermékekkel folytatott kereskedelemmel adjanak nagyobb teret az egyensúlyozó intézkedések alkalmazásának.

(2) A szállításrendszer-üzemeltető az e rendeletben meghatározott általános alapelveknek megfelelő ösztönző rendszert nyújthat be jóváhagyásra a nemzeti szabályozó hatóságnak.

(3) A (2) bekezdésben említett javaslat benyújtása előtt a szállításrendszer-üzemeltető konzultálhat az érdekelt felekkel a szállításrendszer-üzemeltető saját javaslatáról vagy a nemzeti szabályozó hatóság kéréséről.

(4) Az ösztönző rendszernek:

- a) a szállításrendszer-üzemeltető teljesítményén kell alapulnia oly módon, hogy túlteljesítés esetén a szállításrendszer-üzemeltető részére kell maximált összegű kifizetést teljesíteni, alulteljesítés esetén pedig a szállításrendszer-üzemeltetőnek keletkezik maximált összegű fizetési kötelezettsége, mely összegeket az előre meghatározott teljesítménycélokhoz, így egyebek mellett a költségcélokhoz kell viszonyítani;
- b) tekintetbe kell vennie a teljesítmény felügyeletére a szállításrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló eszközöket;
- c) szavatolnia kell, hogy alkalmazása pontosan tükrözi az érintett felek közötti felelősségeloszlást;
- d) azon gázpiac fejlettségi állapotához kell igazítani, ahol életbe lépnek;
- e) rendszeres felülvizsgálat tárgyát kell képeznie, amelynek során a nemzeti szabályozó hatóság a szállításrendszer-üzemeltetővel szoros együttműködésben értékeli, hogy miben és milyen mértékben lenne érdemes megváltoztatni az ösztönző rendszert.

IV. FEJEZET

NOMINÁLÁS

12. cikk

Általános rendelkezések

(1) A nominálásban és az újranominálásban megadandó gázmennyiséget kWh/napban kell megadni napi nominálás és újranominálás esetén, illetve kWh/órában óránkénti nominálás és újranominálás esetén.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető felkérheti a rendszerhasználókat arra, hogy az e rendeletben meghatározott követelményeken túlmenően további nominálási és újranominálási információkat adjanak meg, így egyebek mellett a várható betáplálások és vételezések pontos, friss és kellően részletes előrejelzését, a szállításirendszer-üzemeltetőnek az érintett rendszer-egyensúlyozási tevékenységekkel kapcsolatos konkrét igényének (igényeinek) megfelelően.

(3) A nem kapcsolt kapacitástermékek nominálására és újranominálására vonatkozó 13–16. cikk értelemszerűen vonatkozik a kapcsolt kapacitástermékek egyszeri nominálására és újranominálására is. A szállításirendszer-üzemeltetőnek együtt kell működniük a kapcsolt kapacitástermékek rendszer-összekötési pontokon való nominálására és újranominálására vonatkozó szabályok bevezetésében.

(4) A 15. cikk (3) bekezdése és a 17. cikk (1) bekezdése nem érinti a gázszállító rendszereken belüli kapacitásallokációra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról szóló és a 715/2009/EK rendeletet kiegészítő, 2013. október 14-i 984/2013/EU bizottsági rendelet 22. cikkében meghatározott, a minimális megszakítási időtartamokra vonatkozó szabályt ⁽¹⁾.

13. cikk

A rendszer-összekötési pontokon való nominálással és újranominálással kapcsolatos információk

A rendszerhasználók által a szállításirendszer-üzemeltetők felé benyújtott, rendszer-összekötési pontokra vonatkozó nominálásoknak és újranominálásoknak legalább az alábbi információkat kell tartalmazniuk:

1. a rendszer-összekötési pont azonosítása;
2. a gázáramlás iránya;
3. a rendszerhasználó azonosítása, illetve adott esetben az egyensúlyozási portfóliójának az azonosítása;
4. a rendszerhasználó partnerének azonosítása, illetve adott esetben az egyensúlyozási portfóliójának az azonosítása;
5. a nominálás vagy újranominálás által érintett gázáramlás kezdő és befejező időpontja;

⁽¹⁾ HL L 273., 2013.10.15., 5. o.

6. D gáznap;

7. a szállítani kívánt gázmennyiség.

14. cikk

Nominálási eljárás a rendszer-összekötési pontokon

(1) A rendszerhasználó legkésőbb D-1 gáznap nominálási határidejének lejártakor jogosult benyújtani D gáznapra vonatkozó nominálását a szállításirendszer-üzemeltetőnek. A nominálási határidő 13.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 12.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén) D-1 gáznapon.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetőnek a rendszerhasználótól a nominálási határidő lejárta előtt kapott legutóbbi nominálást kell figyelembe vennie.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető legkésőbb D-1 gáznap visszaigazolási határidejének lejártakor elküldi a visszaigazolt mennyiségekről szóló értesítést az érintett rendszerhasználóknak. A visszaigazolási határidő 15.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 14.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén) D-1 gáznapon.

(4) A rendszer-összekötési pont két oldalán működő szállításirendszer-üzemeltetők megállapodhatnak abban, hogy előnominálási ciklust biztosítanak, amelynek során:

- a) a rendszerhasználók nem kötelesek nominálást benyújtani;
- b) a rendszerhasználók legkésőbb D-1 gáznap 12.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 11.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén) időpontjában nyújthatják be a szállításirendszer-üzemeltetőnek D gáznapra vonatkozó nominálásaikat;
- c) a szállításirendszer-üzemeltető legkésőbb D-1 gáznap 12.30 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 11.30 óra UTC (nyári időszámítás esetén) időpontjában elküldi az érintett rendszerhasználóknak a feldolgozott mennyiségekre vonatkozó értesítést.

(5) Amennyiben a rendszerhasználóktól a nominálási határidő lejártáig nem érkezik érvényes nominálás, az érintett szállításirendszer-üzemeltetők az általuk közösen meghatározott nominálási alapszabályt alkalmazzák. A rendszer-összekötési ponton érvényes nominálási alapszabályt közzé kell tenni a szállításirendszer-üzemeltetők rendszerhasználói részére.

15. cikk

Újranominálási eljárás rendszer-összekötési pontokon

(1) A rendszerhasználók jogosultak újranominálást benyújtani az újranominálási időszakban, amely közvetlenül a visszaigazolási határidő időpontjában kezdődik és leghamarabb három órával D gáznap vége előtt ér véget. A szállításirendszer-üzemeltető az újranominálási időszakon belül minden óra kezdetekor elindít egy újranominálási ciklust.

(2) A szállításrendszer-üzemeltetőnek a rendszerhasználótól az újranominálási ciklus kezdete előtt kapott legutóbbi újranominálást kell figyelembe vennie az újranominálási ciklus során.

(3) A szállításrendszer-üzemeltető minden újranominálási ciklus kezdetétől számítva két órán belül elküldi az érintett rendszerhasználóknak a visszaigazolt mennyiségekről szóló értesítést. Az érvénybe lépő gázáramlás-módosítás kezdő időpontjának két órával az újranominálási ciklus után kell lennie, kivéve, ha

- a) a rendszerhasználó későbbi időpontot kér; vagy
 - b) a szállításrendszer-üzemeltető korábbi időpontot tesz lehetővé.
- (4) Azt kell feltételezni, hogy a gázáramlás módosítására minden esetben az órák kezdetekor kerül sor.

16. cikk

Különleges rendelkezések rendszer-összekötési pontokon

(1) Amennyiben egy rendszer-összekötési ponton együttesen vannak érvényben napi és óránkénti nominálások és újranominálások, a szállításrendszer-üzemeltetők, illetve adott esetben a nemzeti szabályozó hatóságok konzultálhatnak az érdekelt felekkel annak meghatározására, hogy szükség van-e harmonizált nominálások és újranominálások benyújtására a rendszer-összekötési pont két oldalán. Ennek a konzultációnak ki kell térnie legalább a következőkre:

- a) a szállításrendszer-üzemeltetőket és a rendszerhasználókat érő pénzügyi hatások;
- b) a határokon átnyúló kereskedelmet érő hatások;
- c) a rendszer-összekötési ponto(ko)n a napi egyensúlyozási rendszert érő hatások.

(2) A konzultációt követően az esetlegesen javasolt változtatásokat a nemzeti szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk. A javasolt változtatások jóváhagyása után a szállításrendszer-üzemeltetők megfelelően módosítják aktuális összekapcsolási megállapodásaikat, szállítási szerződéseiket és más kötelező érvényű megállapodásaikat, továbbá közlést tesznek ezeket a módosításokat.

17. cikk

A nominálások és újranominálások elutasítása vagy az igényelt gázmennyiség módosítása a rendszer-összekötési pontokon

- (1) A szállításrendszer-üzemeltető elutasíthat
- a) egy nominálást vagy egy újranominálást legkésőbb a nominálási határidő lejártától vagy az újranominálási ciklus kezdetétől számított két órán belül az alábbi esetekben:
 - i. ha az tartalmilag nem felel meg a követelményeknek;

ii. ha azt a rendszerhasználótól eltérő fél adja be;

iii. a napi nominálás vagy újranominálás elfogadása negatív implicit nominálási áramlási sebességgel járna;

iv. ha az meghaladja a rendszerhasználó allokált kapacitását;

b) egy újranominálást legkésőbb az újranominálási ciklus kezdetétől számított két órán belül a fentiekén kívül az alábbi esetekben:

i. ha az meghaladja a rendszerhasználó hátralévő órákra vonatkozó allokált kapacitását, kivéve, ha az újranominálást megszakítható kapacitás igénylése céljából nyújtották be, amennyiben a szállításrendszer-üzemeltető ilyet felajánl;

ii. ha az óránkénti újranominálás elfogadása várható gázáramlás-változással járna az újranominálási ciklus vége előtt.

(2) A szállításrendszer-üzemeltető nem utasíthatja el egy rendszerhasználó nominálását vagy újranominálását pusztán abból az okból, hogy az illető rendszerhasználó tervezett betáplálásai nem egyenlők a tervezett vételezésekkel.

(3) Egy újranominálás elutasítása esetén a szállításrendszer-üzemeltető a rendszerhasználó legutóbbi visszaigazolt mennyiségét veszi alapul, ha van ilyen.

(4) A megszakítható kapacitásra és a szűk keresztmetszetek kezelésének szabályai alá tartozó kapacitásra vonatkozó speciális feltételek sérelme nélkül, a szállításrendszer-üzemeltető elvben csak kivételes esetekben és olyan veszélyhelyzetekben módosíthatja a nominálás és újranominálás útján igényelt mennyiségeket, amikor nyilvánvalóan veszélyben van a rendszer biztonsága és stabilitása. A szállításrendszer-üzemeltető értesíti a nemzeti szabályozó hatóságot az ilyen intézkedésekről.

18. cikk

Nominálási és újranominálási eljárás a rendszer-összekötési pontoktól eltérő hálózati pontokon

(1) A nemzeti szabályozó hatóság a szállításrendszer-üzemeltetővel folytatott konzultációt követően meghatározza, hogy mely, rendszer-összekötési pontoktól eltérő hálózati pontokon van szükség nominálásra és újranominálásra, amennyiben ezt még nem határozták meg.

(2) Amennyiben a rendszer-összekötési pontoktól eltérő hálózati pontokon nominálásra és újranominálásra van szükség, a következő alapelvek érvényesek:

- a) a rendszerhasználók jogosultak újranominálást benyújtani a gáznapra vonatkozóan;
- b) a szállításrendszer-üzemeltető a 17. cikkben említett határidők figyelembevételével visszaigazolja vagy elutasítja a benyújtott nominálásokat és újranominálásokat.

V. FEJEZET

NAPI KIEGYENSÚLYOZÁSI DÍJAK

19. cikk

Általános rendelkezések

(1) A rendszerhasználók kötelesek napi kiegyensúlyozási díjakat fizetni, illetve jogosultak ilyen díjakat kapni az egyes gáznapokon fennálló napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségüknek megfelelően.

(2) A napi kiegyensúlyozási díjakat külön kell feltüntetni a szállításirendszer-üzemeltető által a rendszerhasználók részére kiállított számlákon.

(3) A napi kiegyensúlyozási díjnak költségalapúnak kell lennie, és tekintetbe kell vennie a szállításirendszer-üzemeltető esetleges egyensúlyozó intézkedéseiből adódó árakat, valamint a 22. cikk (6) bekezdésében említett kismértékű korrekciót.

20. cikk

A napi kiegyensúlyozási díj számítási módszertana

(1) A szállításirendszer-üzemeltető köteles jóváhagyásra benyújtani az egyensúlytartási zónájában alkalmazandó napi kiegyensúlyozási díj számítási módszertanát a nemzeti szabályozó hatóságnak.

(2) Jóváhagyása után a napi kiegyensúlyozási díj számítási módszertanát a megfelelő weboldalon közzé kell tenni. A módszertan esetleges frissítéseit időben rendelkezésre kell bocsátani.

(3) A napi kiegyensúlyozási díj számítási módszertanának ki kell térnie az alábbiakra:

- a) a 21. cikkben említett napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség kiszámítása;
- b) a 22. cikkben említett alkalmazandó ár származtatása; és
- c) egyéb szükséges paraméterek.

21. cikk

A napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség kiszámítása

(1) A szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerhasználó gáznaponkénti egyensúlyozási portfóliójához napi kiegyensúlyozó földgázmennyiséget számol ki az alábbi képlet alapján:

napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség = betáplálások - vételezések

(2) A napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség kiszámítását megfelelően módosítani kell, amennyiben:

- a) vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás vehető igénybe, és/vagy

- b) olyan megállapodás van érvényben, amelynek alapján rendszerhasználók gázt – ideértve a természetbeni gázt is – biztosítanak a következők kompenzálására:

- i. rendszerhasználói vételezésként nem elszámolt gáz – például hálózati veszteség, mérési pontatlanságok –, és/vagy

- ii. a szállításirendszer-üzemeltető által a rendszer működtetésére használt gáz, például fűtőgáz.

(3) Ha egy adott gáznapra vonatkozóan egy rendszerhasználó betáplálásainak összege egyenlő vételezéseinek összegével, úgy tekintendő, hogy az adott rendszerhasználó az adott gáznapon egyensúlyi pozícióban van.

(4) Ha egy adott gáznapra vonatkozóan egy rendszerhasználó betáplálásainak összege nem egyenlő vételezéseinek összegével, úgy tekintendő, hogy az adott rendszerhasználó az adott gáznapon nincs egyensúlyi pozícióban, így a 23. cikkben meghatározottaknak megfelelően napi kiegyensúlyozási díjak merülnek fel.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető a 37. cikknek megfelelően megadja a rendszerhasználóknak az előzetes és a végleges napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségeit.

(6) A napi kiegyensúlyozási díj alapja a végleges napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség.

22. cikk

Alkalmazandó ár

(1) A 23. cikkben említett napi kiegyensúlyozási díj kiszámításához alkalmazandó árat a következőképpen kell meghatározni:

- a) marginális eladási ár, ha a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség pozitív (vagyis a rendszerhasználó adott napi betáplálásai meghaladják az adott napi vételezéseit); vagy
- b) marginális vételi ár, ha a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség negatív (vagyis a rendszerhasználó adott napi vételezései meghaladják az adott napi betáplálásait).

(2) Minden gáznapra ki kell számítani a marginális eladási árat és a marginális vételi árat a következők szerint:

- a) a marginális eladási ár a következők közül az alacsonyabb érték:

- i. a jogcím alapú termékeket érintő, a szállításirendszer-üzemeltető részvételével zajló eladások során alkalmazott legalacsonyabb ár az adott gáznapon; vagy

- ii. a gáz súlyozott átlagára az adott gáznapon mínusz egy kismértékű korrekció.

b) a marginális vételi ár a következők közül a magasabb érték:

i. a jogcím alapú termékeket érintő, a szállításirendszer-üzemeltető részvételével zajló vételek során alkalmazott legmagasabb ár az adott gáznapon; vagy

ii. a gáz súlyozott átlagára az adott gáznapon plusz egy kismértékű korrekció.

(3) A marginális eladási ár, a marginális vételi ár és a súlyozott átlagár meghatározásához a kapcsolódó ügyleteket a szállításirendszer-üzemeltető által előzetesen azonosított és a nemzeti szabályozó hatóság által jóváhagyott kereskedési platformokon kell megkötni. A súlyozott átlagár a jogcím alapú termékek adott virtuális kereskedelmi ponton bonyolított ügyleteinek energia szerint súlyozott átlagos ára egy gáznapra vonatkozóan.

(4) Amennyiben a (2) bekezdés a) és b) pontja nem teszi lehetővé a marginális eladási ár és/vagy a marginális vételi ár származtatását, kiegészítő szabályt kell meghatározni.

(5) A nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyásával a hálózati pontra vonatkozó termékek ára vehető figyelembe a marginális eladási ár, a marginális vételi ár és a súlyozott átlagár meghatározásához, amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető ezt javasolja, megfelelően figyelembe véve a hálózati pontra vonatkozó termékek szállításirendszer-üzemeltető általi használatának mértékét.

(6) A kismértékű korrekciónak

a) ösztönöznie kell a rendszerhasználókat betáplálásaik és vételezéseik kiegyensúlyozására;

b) megkülönböztetésmentesen kell felépülnie és működnie a következők érdekében:

i. hogy ne akadályozza a piaci belépést;

ii. hogy ne akadályozza a versenyző piacok fejlődését;

c) nem lehet káros hatással a határokon átnyúló kereskedelemre;

d) nem okozhatja a rendszerhasználók túlzott pénzügyi kitettségét a napi kiegyensúlyozási díjak tekintetében.

(7) A kismértékű korrekció értéke a marginális vételi ár és a marginális eladási ár meghatározásakor eltérhet. A korrekció értéke nem haladhatja meg a súlyozott átlagár tíz százalékát, kivéve, ha az érintett szállításirendszer-üzemeltető indokolni tudja az ettől való eltérést a nemzeti szabályozó hatóság számára és az eltéréshez a 20. cikk szerint jóváhagyást szerzett.

23. cikk

Napi kiegyensúlyozási díj

(1) Az egyes rendszerhasználók napi kiegyensúlyozási díjának kiszámításához a szállításirendszer-üzemeltető megszorozza a rendszerhasználó napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségét a 22. cikk szerint meghatározott árral.

(2) A napi kiegyensúlyozási díjakat a következőképpen kell alkalmazni:

a) ha egy rendszerhasználó adott gáznap napi kiegyensúlyozó földgázmennyisége pozitív, akkor úgy tekintendő, hogy a szóban forgó rendszerhasználó a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségnek megfelelő gázt adott el a szállításirendszer-üzemeltetőnek, ezért a szállításirendszer-üzemeltető részéről jóváírás illeti meg a napi kiegyensúlyozási díj vonatkozásában; és

b) ha egy rendszerhasználó adott gáznap napi kiegyensúlyozó földgázmennyisége negatív, akkor úgy tekintendő, hogy a szóban forgó rendszerhasználó a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségnek megfelelő gázt vásárolt a szállításirendszer-üzemeltetőtől, ezért napi kiegyensúlyozási díjat köteles fizetni a szállításirendszer-üzemeltető részére.

VI. FEJEZET

NAPON BELÜLI KÖTELEZETTSÉGEK

24. cikk

Általános rendelkezések

(1) A szállításirendszer-üzemeltető csak abban az esetben jogosult napon belüli kötelezettségeket alkalmazni, ha ezekkel ösztönzi a rendszerhasználókat napon belüli egyenlegük kezelésére a szállítóhálózat rendszerintegritásának fenntartása és az egyensúlyozó intézkedések számának csökkentése érdekében.

(2) Amennyiben a szállításirendszer-üzemeltetőnek tájékoztatást kell adnia a rendszerhasználók részére ahhoz, hogy a napon belüli pozíciókkal kapcsolatos kitettséget kezeljék, azt rendszeresen biztosítani kell. Adott esetben ezt a tájékoztatást minden rendszerhasználó esetében egyszer kérésre is meg kell adni.

25. cikk

A napon belüli kötelezettségek típusai

Háromféle napon belüli kötelezettség létezik, amelyek mindegyike egy-egy konkrét cél érdekében ösztönzi a rendszerhasználót az e cikkben meghatározottak szerint:

1. Rendszerszintű napon belüli kötelezettség

Arra ösztönzi a rendszerhasználókat, hogy a szállítóhálózatot az üzemeltetési korlátok között tartsák, meghatározva az alábbiakat:

a) a szállítóhálózat üzemeltetési korlátai, amelyek között annak üzemelnie kell;

b) a rendszerhasználók által meghozható intézkedések a szállítóhálózat üzemeltetési korlátainak betartása érdekében;

- c) a szállításrendszer-üzemeltető által hozott egyensúlyozó intézkedések abban az esetben, ha a szállítóhálózat megközelíti vagy eléri üzemi korlátait;
- d) a költségek és/vagy bevételek rendszerhasználókhoz való hozzárendelése és/vagy az ezen rendszerhasználók napon belüli pozícióira kifejtett hatások a szállításrendszer-üzemeltető egyensúlyozó intézkedései nyomán;
- e) a megfelelő díj, amelynek a rendszerhasználó napon belüli pozícióján kell alapulnia.

2. Egyensúlyozási portfólióra vonatkozó napon belüli kötelezettség

Arra ösztönzi a rendszerhasználókat, hogy egyéni gáznapj pozíciójukat egy előre meghatározott tartományban tartsák, meghatározva az alábbiakat:

- a) minden egyensúlyozási portfólió esetében az a tartomány, amelyen belül kell tartani az egyensúlyozási portfóliót;
- b) az említett tartomány meghatározásának módja;
- c) a rendszerhasználókat érintő következmények a tartomány elhagyása esetén és adott esetben a felmerülő díjak származtatásának részletei;
- d) a megfelelő díj, amelynek a rendszerhasználó napon belüli pozícióján kell alapulnia.

3. Betáplálási/kiadási pont alapú napon belüli kötelezettség

Arra ösztönzi a rendszerhasználókat, hogy egyes betáplálási/kiadási pontokon bizonyos feltételek fennállása esetén korlátozzák a gázáramlást vagy annak ingadozását, meghatározva az alábbiakat:

- a) a gázáramlás és/vagy a gázáramlás-ingadozás határértékei;
- b) a korlátozások által érintett betáplálási és/vagy kiadási pont vagy ezek csoportjai;
- c) azok a feltételek, melyek fennállása esetén a szóban forgó korlátozásokat be kell tartani;
- d) a korlátozások be nem tartásának következményei.

Ez a kötelezettség kiegészíti a végfelhasználókkal kötött többi megállapodást, ideértve egyebek mellett a helyspecifikus korlátozásokat és a fizikai gázáramláshoz kapcsolódó kötelezettségeket is.

26. cikk

A napon belüli kötelezettségekre vonatkozó követelmények

(1) A szállításrendszer-üzemeltető napon belüli kötelezettség bevezetésére vagy módosítására vonatkozó javaslatot tehet a

nemzeti szabályozó hatóságnak. A 25. cikkben meghatározott különböző típusok jellemzői kombinálhatók, amennyiben a javaslat megfelel (2) bekezdés szerinti feltételeknek. A szállításrendszer-üzemeltető javaslattételi joga nem sérti a nemzeti szabályozó hatóság azon jogát, hogy saját kezdeményezésére határozatot hozzon.

(2) Minden napon belüli kötelezettségnek meg kell felelnie az alábbi feltételeknek:

- a) a napon belüli kötelezettség és a kapcsolódó napon belüli díj semmi esetre sem akadályozhatja indokolatlanul a határokon átnyúló kereskedelmet és az új rendszerhasználók adott piacra való belépését;
- b) napon belüli kötelezettség csak abban az esetben alkalmazható, ha a rendszerhasználókat a betáplálásaikra és/vagy vételezéseikre vonatkozó esetleges napon belüli díjak kivetése előtt megfelelően tájékoztatják, és azok ésszerű eszközökkel módosítani tudják kitettségüket;
- c) a rendszerhasználókat a kiegyensúlyozási kötelezettségek kapcsán terhelő költségeknek a gáznap végén fennálló pozíciójukon kell alapulnia;
- d) amennyire lehetséges, a napon belüli díjnak tükrözniük kell a szállításrendszer-üzemeltető azon költségeit, amelyek a megfelelő egyensúlyozó intézkedések kapcsán keletkeztek;
- e) a napon belüli kötelezettség nem eredményezi a rendszerhasználók pénzügyi értelemben nullszaldós pozícióját;
- f) a napon belüli kötelezettség bevezetésének a szállítóhálózat gazdaságos és hatékony működésével kapcsolatos előnyei felülmúlják az esetleges negatív hatásokat, ideértve a virtuális kereskedelmi pontokon bonyolított ügyletek likviditására gyakorolt hatást.

(3) A szállításrendszer-üzemeltető eltérő napon belüli kötelezettségeket javasolhat a betáplálási és kiadási pontok különféle kategóriáira abból a célból, hogy jobban ösztönözze a rendszerhasználók különböző kategóriáit és elkerülje a keresztfinanszírozást. A szállításrendszer-üzemeltető javaslattételi joga nem sérti a nemzeti szabályozó hatóság azon jogát, hogy saját kezdeményezésére határozatot hozzon.

(4) A szállításrendszer-üzemeltető konzultál az érdekelt felekkel – ideértve az illetékes nemzeti szabályozó hatóságokat, az érintett elosztórendszer-üzemeltetőket, valamint a szomszédos egyensúlytartási zónák szállításrendszer-üzemeltetőit – minden általa bevezetni tervezett, napon belüli kötelezettségről, beleértve a módszertant és mindazokat a feltételezéseket is, amelyek alapján azt a következtetést vonta le, hogy az megfelel a (2) bekezdés szerinti feltételeknek.

(5) A konzultációs folyamatot követően a szállításirendszer-üzemeltető ajánlási dokumentumot készít, amely tartalmazza a véglegesített javaslatot és a következők elemzését:

- a) a napon belüli kötelezettség szükségessége, figyelembe véve a szállítóhálózat jellemzőit és a szállításirendszer-üzemeltető rugalmasságát a rövid távú szabványtermékek vásárlása és értékesítése, illetve a kiegyensúlyozási szolgáltatások III. fejezet szerinti igénybevétele révén;
- b) mindazon rendelkezésre álló információk, amelyek lehetővé teszik a rendszerhasználóknak, hogy időben kezeljék napon belüli pozícióikat;
- c) a rendszerhasználókat érő várható pénzügyi hatás;
- d) az adott piacra belépő új rendszerhasználókat érő hatások, ideértve az indokolatlan negatív hatásokat;
- e) a határokon átnyúló kereskedelmet érő hatások, ideértve a szomszédos egyensúlytartási zónákban történő kiegyensúlyozásra gyakorolt esetleges hatásokat;
- f) a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piacra gyakorolt hatások, ideértve annak likviditását;
- g) a napon belüli kötelezettség megkülönböztetésmentes jellege.

(6) A szállításirendszer-üzemeltető az ajánlási dokumentumot a 27. cikkben meghatározott eljárásnak megfelelően megküldi a nemzeti szabályozó hatóságnak a jóváhagyására. Ezzel egyidejűleg a szállításirendszer-üzemeltető közzéteszi ezt az ajánlási dokumentumot, figyelembe véve az őt esetlegesen terhelő titoktartási kötelezettségeket, illetve tájékoztatásképpen elküldi azt az ENTSG-nak.

27. cikk

A nemzeti szabályozó hatóság döntéshozatala

(1) A nemzeti szabályozó hatóság a teljes ajánlási dokumentum kézhezvétele után hat hónapon belül indokolással ellátott határozatot hoz és azt közzéteszi. Annak eldöntéséhez, hogy a javasolt napon belüli kötelezettség jóváhagyható-e, a nemzeti szabályozó hatóság felméri, hogy a napon belüli kötelezettség megfelel-e a 26. cikk (2) bekezdése szerinti feltételeknek.

(2) Az indokolással ellátott határozat meghozatala előtt a nemzeti szabályozó hatóság konzultációt folytat a szomszédos tagállamok nemzeti szabályozó hatóságaival, és figyelembe veszi azok véleményét. A szomszédos országok nemzeti szabályozó hatóságai a 713/2009/EK rendelet 7. cikke (4) bekezdésének megfelelően kikérhetik az Ügynökség véleményét az (1) bekezdésben említett határozattal kapcsolatban.

28. cikk

Érvényben lévő napon belüli kötelezettség(ek)

Amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető e rendelet hatálybalépésekor napon belüli kötelezettsége(ke)t alkalmaz, köteles a

hatálybalépéstől számított hat hónapon belül a 26. cikk (5)–(7) bekezdésében meghatározott folyamat szerint eljárni, és a további alkalmazáshoz jóváhagyásra benyújtani a szóban forgó napon belüli kötelezettsége(ke)t a nemzeti szabályozó hatóságnak a 27. cikknek megfelelően.

VII. FEJEZET

KÖLTSÉGSEMLEGESÉGET BIZTOSÍTÓ INTÉZKEDÉSEK

29. cikk

A költségsemlegesség alapelvei

(1) A szállításirendszer-üzemeltető nem tehet szert nyereségre vagy veszteségre a napi kiegyensúlyozási díjak, a napon belüli díjak, az egyensúlyozó intézkedések díjai és más, a rendszer-egyensúlyozási tevékenységekhez kapcsolódó díjak megfizetése, illetve átvétele által; rendszer-egyensúlyozási tevékenységnek tekinthető minden, a szállításirendszer-üzemeltető által e rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítése érdekében végzett tevékenység.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető áthárítja a rendszerhasználókra a következőket:

- a) a napi kiegyensúlyozási díjakból és napon belüli díjakból származó költségek és bevételek;
- b) minden olyan költség és bevétel, amely a 9. cikk szerinti egyensúlyozó intézkedésekből származik, kivéve, ha a nemzeti szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a költségek és bevételek nem megfelelően hatékony működés során keletkeztek a vonatkozó nemzeti előírások szerint. Ennek megítélésakor olyan értékelést kell végezni, amely:
 - i. meghatározza, hogy a szállításirendszer-üzemeltető ésszerűen milyen mértékben csökkenthette volna az egyensúlyozó intézkedések végrehajtása során felmerülő költségeket; és
 - ii. figyelembe veszi az egyensúlyozó intézkedés meghozatalának pillanatában a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésre álló információkat, időt és eszközöket;
- c) a szállításirendszer-üzemeltető által végrehajtott egyensúlyozó intézkedésekből származó minden más költség és bevétel, kivéve, ha a nemzeti szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a költségek és bevételek nem megfelelően hatékony működés során keletkeztek a vonatkozó nemzeti előírások szerint.

(3) Amennyiben ösztönzőket léptetnek életbe az egyensúlyozó intézkedések hatékonysága érdekében, a teljes pénzügyi veszteség nem haladhatja meg a szállításirendszer-üzemeltető azon költségeit és bevételeit, amelyek nem megfelelően hatékony működés során keletkeztek.

(4) A szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek az (1) bekezdésben említett összesített díjakra és az összesített egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjakra vonatkozó megfelelő adatokat legalább ugyanolyan gyakorisággal közzétenni, mint ahogy azokat a rendszerhasználók felé számlázzák, de legalább havonta egyszer.

(5) Az (1) és (2) bekezdéstől függetlenül a szállításirendszer-üzemeltető kiegyensúlyozó szerepkörében a 11. cikkben említett ösztönző rendszer hatálya alá tartozhat.

30. cikk

Az egyensúlyozási költségsemlegességgel kapcsolatos pénzforgalom

(1) Az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjak kifizetője vagy kedvezményezettje az érintett rendszerhasználó.

(2) A nemzeti szabályozó hatóság meghatározza vagy jóváhagyja és közzéteszi az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjak számításának módszertanát, beleértve azok rendszerhasználók közötti felosztását, valamint a hitelkockázat kezelésére vonatkozó szabályokat is.

(3) Az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjnak arányosnak kell lennie annak mértékével, ahogy a rendszerhasználó igénybe veszi a megfelelő betáplálási vagy kiadási pontokat vagy a szállítóhálózatot.

(4) Az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjat külön kell feltüntetni a rendszerhasználóknak küldött számlákon, és a számlához elegendő alátámasztó információt kell mellékelni a (2) bekezdésben említett módszertanban leírtak szerint.

(5) Amennyiben a 2. változatú adatszolgáltatási modell kerül alkalmazásra, és ezért az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díj költség- és bevétel-előrejelzéseken alapulhat, a szállításirendszer-üzemeltető egyensúlyozási költségsemlegességi díjszámítással kapcsolatos módszertanának külön, egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díjat kell meghatároznia a nem naponta mért vételezésekre vonatkozóan.

(6) Adott esetben a szállításirendszer-üzemeltető egyensúlyozási költségsemlegességi díjszámítással kapcsolatos módszertana szabályokat tartalmazhat az egyensúlyozási költségsemlegességet biztosító díj felépítésére vonatkozóan az egyes kiegyensúlyozó intézkedésekhez kapcsolódóan, valamint a megfelelő értékesítési különbözet ezt követő, a keresztfinanszírozás csökkentése érdekében történő, rendszerhasználók közötti felosztására.

31. cikk

Hitelkockázat-kezelési intézkedések

(1) A szállításirendszer-üzemeltetőnek jogában áll megfelelő intézkedéseket hozni és szerződéses követelményeket meghatározni – ideértve a pénzügyi biztosíték előírását is – a rendszerhasználókra vonatkozóan annak érdekében, hogy azok fizetésképtelenségének lehetőségét csökkentse a 29. és a 30. cikk szerint esedékes díjaik tekintetében.

(2) A szerződéses követelményeknek az átlátható és egyenlő bánásmód elvén kell alapulnia, a céllal arányosnak kell lenniük, és azokat a 30. cikk (2) bekezdésében említett módszertanban is meg kell határozni.

(3) A valamely rendszerhasználónak felróható fizetési késedelem esetén a szállításirendszer-üzemeltető nem visel felelősséget semmiféle veszteségért, feltéve, hogy az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések és követelmények megfelelően teljesültek; az ilyen veszteségeket a 30. cikk (2) bekezdésében említett módszertan szerint kell kiegyenlíteni.

VIII. FEJEZET

ADATSZOLGÁLTATÁS

32. cikk

A szállításirendszer-üzemeltetők tájékoztatói kötelezettsége a rendszerhasználók felé

A szállításirendszer-üzemeltetők által a rendszerhasználóknak átadott információk a következőkre vonatkoznak:

1. a szállítóhálózat általános állapota a 715/2009/EK rendelet I. melléklete 3.4. pontjának (5) bekezdése szerint;
2. a szállításirendszer-üzemeltető III. fejezetben említett egyensúlyozó intézkedései;
3. a rendszerhasználó adott gáznap betáplálásai és vételezései a 33–42. cikkben meghatározottak szerint.

33. cikk

Általános rendelkezések

(1) A szállításirendszer-üzemeltető az alábbiak szerint elérhetővé teszi a 32. cikkben említett valamennyi információt, amennyiben még nem adta át az említett információkat a 715/2009/EK rendelet I. melléklete 3.1.2. pontjának megfelelően:

- a) a szállításirendszer-üzemeltető weboldalán vagy más, elektronikus információkat szolgáltató rendszerben;
- b) a rendszerhasználók számára ingyenesen;
- c) felhasználóbarát módon;
- d) világos, számszerűsíthető és könnyen hozzáférhető módon;
- e) megkülönböztetésmentesen;
- f) egységes mértékegységben: kWh-ban vagy kWh/napban és kWh/órában;
- g) a tagállamok hivatalos nyelvén (nyelvein) és angolul.

(2) Ha egy mért mennyiség nem állapítható meg egy mérőóráról, helyettesítő értéket kell használni. Ez a helyettesítő érték alternatív referenciaként alkalmazandó a szállításirendszer-üzemeltető minden további garanciája nélkül.

(3) Az információkhoz való hozzáférés biztosítása nem értelmezhető úgy, hogy az információk meghatározott formátumban és meghatározott módon (például weboldal vagy internetes cím) való elérhetővé tételén és az információk rendszerhasználók általi, normál használati feltételek melletti hozzáférhetőségén kívül bármilyen más konkrét garancia lenne érvényben. A szállításirendszer-üzemeltető semmilyen körülmények között nem köteles további garanciákat nyújtani, különösen nem a rendszerhasználók informatikai rendszerére vonatkozóan.

(4) A nemzeti szabályozó hatóság egyensúlytartási zónánként egy adatszolgáltatási modell alkalmazásáról határoz. A napon belül mért betáplálásokkal és vételezésekkel kapcsolatos adatszolgáltatás tekintetében ugyanazok a szabályok vonatkoznak valamennyi modellre.

(5) Azokban az egyensúlytartási zónákban, amelyekben a rendelet hatálybalépése után a 2. változatú adatszolgáltatási modellt kívánják alkalmazni, a szállításirendszer-üzemeltetőnek, illetve a nemzeti szabályozó hatóságnak előzetes piaci konzultációt kell folytatnia.

34. cikk

Napon belül mért betáplálások és vételezések

(1) A napon belül mért, az egyensúlytartási zónához kapcsolódó azon betáplálások és vételezések esetében, amelyeknél a rendszerhasználó allokált mennyisége egyenlő a visszaigazolt mennyiséggel, a szállításirendszer-üzemeltető csak a visszaigazolt mennyiségről köteles nyilatkozni.

(2) A napon belül mért, az egyensúlytartási zónához kapcsolódó azon betáplálások és vételezések vonatkozásában, amelyeknél valamely rendszerhasználó allokált mennyisége nem egyenlő a visszaigazolt mennyiséggel, D gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető legalább kétszer szolgáltat friss adatokat a rendszerhasználóknak azok mért áramlásával kapcsolatban, legalább az összesített napon belül mért betáplálások és vételezések vonatkozásában a szállításirendszer-üzemeltető döntése alapján az alábbi két lehetőség bármelyike szerint:

- a) mindegyik frissítés az aktuális D gáznap kezdetétől érvényes gázáramlásra vonatkozik; vagy
- b) mindegyik frissítés a gázáramlás változására vonatkozik az előző frissítésben jelzett adathoz képest.

(3) Az első frissítéseknek legalább négyórányi gázáramlásra kell vonatkozni D gáznapon belül. Ezeket a frissítéseket indokolatlan késedelem nélkül szolgáltatni kell, de mindenképpen a gázáramlást követő négy órán belül, és semmi esetre sem később, mint 17.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 16.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén).

(4) A második frissített adatszolgáltatás időpontját a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyásával kell meghatározni és azt a szállításirendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie.

(5) A szállításirendszer-üzemeltető felkérheti a rendszerhasználókat arra, hogy jelezzék, mely, a (2) bekezdésben említett információkhoz férnek hozzá. Az így kapott válaszok alapján a szállításirendszer-üzemeltető köteles megadni

a rendszerhasználónak az információk azon részét, amelyhez az nem fér hozzá a (2)–(4) bekezdésnek megfelelően.

(6) Amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető az allokálási eljárás keretében nem felelős a gázmennyiségek rendszerhasználók közötti felosztásáért, a (2) bekezdéstől eltérve – D gáznaponként legalább kétszer az adott D gáznapon – legalább az összesített betáplálásokra és vételezésekre vonatkozó adatokat közli.

35. cikk

Naponta mért vételezések

(1) Az 1. változatú adatszolgáltatási modell alkalmazása esetén D gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető legalább kétszer szolgáltat friss adatokat a rendszerhasználóknak a mért áramlásból való részesedésükkel kapcsolatban, legalább az összesített naponta mért vételezések vonatkozásában a szállításirendszer-üzemeltető döntése alapján az alábbi két lehetőség bármelyike szerint:

- a) mindegyik frissítés az aktuális D gáznap kezdetétől érvényes gázáramlásra vonatkozik; vagy
- b) mindegyik frissítés a gázáramlás változására vonatkozik az előző frissítésben jelzett adathoz képest.

(2) Minden frissítést a gázáramlás utolsó órájának végétől mért két órán belül kell szolgáltatni.

36. cikk

Nem naponta mért vételezések

(1) Az adatszolgáltatási modell alapesetének alkalmazása esetén:

- a) D-1 gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető legkésőbb 12.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 11.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén) időpontban megadja a rendszerhasználóknak a nem naponta mért vételezéseikkel kapcsolatos előrejelzést D gáznapra vonatkozóan;
- b) D gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető legalább két frissítést bocsát a rendszerhasználók rendelkezésére a nem naponta mért vételezéseikkel kapcsolatos előrejelzésre vonatkozóan.

(2) Az első frissítést legkésőbb 13.00 óra UTC (téli időszámítás esetén), illetve 12.00 óra UTC (nyári időszámítás esetén) időpontban kell rendelkezésre bocsátani.

(3) A második frissített adatszolgáltatás időpontját a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyásával kell meghatározni és azt a szállításirendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie. Ennek során a következőket kell figyelembe venni:

- a) rövid távú szabványtermékekhez való hozzáférés kereskedési platformon;
- b) a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés pontossága a készítésének időpontjához képest;

- c) az újránominálási időszak lezárultának időpontja a 15. cikk (1) bekezdése szerint;
- d) a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés első frissítésének időpontja.

(4) Az 1. változatú adatszolgáltatási modell alkalmazása esetén D gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető legalább két alkalommal szolgáltat friss adatokat a rendszerhasználóknak a mért áramlásból való részesedésükkel kapcsolatban, legalább az összesített nem naponta mért vételezések vonatkozásában a 35. cikkben meghatározottak szerint.

(5) A 2. változatú adatszolgáltatási modell alkalmazása esetén D-1 gáznapon a szállításirendszer-üzemeltető az (1) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint adja meg a rendszerhasználóknak a nem naponta mért vételezéseikkel kapcsolatos előrejelzést D gáznapra vonatkozóan.

37. cikk

Betáplálások és vételezések a gáznap után

(1) Legkésőbb a D+1 gáznap végén a szállításirendszer-üzemeltető minden rendszerhasználónak megadja a D napra vonatkozó betáplálásai és vételezései előzetes allokálását és előzetes napi kiegyensúlyozó földgázmenyiségét az alábbiak szerint:

- a) az adatszolgáltatási modell alapesete és 1. változata esetén az elosztórendszerbe bekerülő minden gázt allokálni kell;
- b) az adatszolgáltatási modell 2. változata esetén a nem naponta mért vételezéseknek egyenlőnek kell lennie a rendszerhasználó napon túl megadott, nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzéssel.
- c) az adatszolgáltatási modell 1. változata esetén az előzetes allokálást és az előzetes napi kiegyensúlyozó földgázmenyiséget a végleges allokálásnak és a végleges napi kiegyensúlyozó földgázmenyiségnek kell tekinteni.

(2) Amennyiben a 47–51. cikkben említett ideiglenes intézkedésre kerül sor, az előzetes allokálás és az előzetes napi kiegyensúlyozó földgázmenyiség a D gáznaptól számított három gáznapon belül adható meg, amennyiben technikai vagy operatív okokból megoldhatatlan az (1) bekezdés betartása.

(3) A szállításirendszer-üzemeltető a vonatkozó nemzeti előírásokban megadott időn belül adja meg minden rendszerhasználó számára betáplálásai és vételezései végleges allokálását és a végleges napi kiegyensúlyozó földgázmenyiséget.

38. cikk

Költség-haszon elemzés

(1) A szállításirendszer-üzemeltetők e rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül kötelesek értékelni az alábbiakból származó költségeket és hasznot:

- a) a rendszerhasználók felé irányuló adatszolgáltatás gyakoriságának növelése;
- b) az adatszolgáltatáshoz kapcsolódó időtartamok csökkentése;
- c) a közölt információk pontosságának javítása.

A költség-haszon elemzésnek meg kell határoznia a költségek és haszon megoszlását az érintett felek között.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető konzultál az érdekelt felekkel az elemzéssel kapcsolatban, érintettségük esetén együttműködve az elosztórendszer-üzemeltetőkkel is.

(3) A konzultáció eredményétől függően a nemzeti szabályozó hatóság dönt az adatszolgáltatást érintő bármilyen változtatásról.

39. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltető(k) és az előrejelző fél (felek) tájékoztatási kötelezettsége a szállításirendszer-üzemeltető felé

(1) Az adott egyensúlytartási zónán belül működő valamennyi elosztórendszer-üzemeltető és a valamennyi előrejelző fél biztosítja az adott egyensúlytartási zóna szállításirendszer-üzemeltetője részére mindazokat az információkat, amelyekre annak az e rendelet alapján a rendszerhasználók felé teljesítendő adatszolgáltatáshoz szüksége van. Ebbe beleértendő az elosztórendszerhez kapcsolódó betáplálások és vételezések, függetlenül attól, hogy az adott rendszer az egyensúlytartási zóna részét képezi-e vagy sem.

(2) Az információkat, azok formátumát és az adatszolgáltatási eljárást a szállításirendszer-üzemeltető, az elosztórendszer-üzemeltető és az előrejelző fél közösen határozza meg az adott körülményeknek megfelelően annak érdekében, hogy a szállításirendszer-üzemeltető az e fejezetben és különösen a 33. cikk (1) bekezdésében meghatározottak szerint szolgáltatthassa az adatokat a rendszerhasználók részére.

(3) Mindezeket az információkat a vonatkozó nemzeti előírásokban meghatározott formátumban kell biztosítani a szállításirendszer-üzemeltető részére, és azoknak összhangban kell lenniük azzal a formátummal, amelyet a szállításirendszer-üzemeltető a rendszerhasználók felé irányuló adatszolgáltatás során alkalmaz.

(4) A nemzeti szabályozó hatóság felkérheti a szállításirendszer-üzemeltetőt, az elosztórendszer-üzemeltetőt és az előrejelző felet arra, hogy javasoljon olyan ösztönző rendszert a rendszerhasználók nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos pontos előrejelzés tekintetében, amely teljesíti a 11. cikk (4) bekezdésében a szállításirendszer-üzemeltető számára előírt feltételeket.

(5) A nemzeti szabályozó hatóság az érintett szállításirendszer-üzemeltetőkkel és elosztórendszer-üzemeltetőkkel folytatott előzetes konzultáció után jelöli ki az egyes egyensúlytartási zónák előrejelzőjét. Az előrejelző fél felelős a rendszerhasználó nem naponta mért vételezésével kapcsolatos előrejelzésnek, illetve adott esetben az azt követő allokálásnak a meghatározásáért. Előrejelző fél lehet a szállításirendszer-üzemeltető, az elosztórendszer-üzemeltető vagy egy harmadik fél is.

40. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltető(k) tájékoztatási kötelezettsége a szállításirendszer-üzemeltető felé

Az elosztórendszer-üzemeltető köteles tájékoztatni a szállításirendszer-üzemeltetőt az elosztórendszerhez kapcsolódó, napon belül és naponta mért betáplálásokról és vételezésekről a 34. cikk (2)–(6) bekezdésében, valamint a 35. és 37. cikkben meghatározott tájékoztatási követelményeknek megfelelően. Ezeket az információkat olyan határidővel kell megadni a szállításirendszer-üzemeltető részére, hogy annak elegendő ideje legyen tájékoztatni a rendszerhasználókat.

41. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltető(k) tájékoztatási kötelezettsége az előrejelző fél felé

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők kötelesek elegendő és időszerű információval ellátni az előrejelző felet annak érdekében, hogy az alkalmazni tudja a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés módszertanát a 42. cikk (2) bekezdése szerint. Ezeket az információkat az előrejelző fél által megadott, az igényeinek megfelelő ütemezés szerint kell biztosítani.

(2) Az (1) bekezdés értelemszerűen az 1. változatra is vonatkozik.

42. cikk

Az előrejelző fél tájékoztatási kötelezettsége a szállításirendszer-üzemeltető felé

(1) Az előrejelző fél köteles megadni a szállításirendszer-üzemeltető számára a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzéseket és a későbbi allokálásokat a 36. és 37. cikk szerinti tájékoztatási követelményeknek megfelelően. Ezeket az információkat olyan határidővel kell megadni a szállításirendszer-üzemeltető részére, hogy annak elegendő ideje legyen tájékoztatni a rendszerhasználókat, illetve a rendszerhasználó napon túli és napon belüli, nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzések esetében legkésőbb egy órával a 36. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott határidők előtt, kivéve, ha a szállításirendszer-üzemeltető és az előrejelző fél olyan, ennél későbbi időpontban állapodik meg, amely elegendő a szállításirendszer-üzemeltető számára a rendszerhasználók tájékoztatásához.

(2) A rendszerhasználók nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés módszertanának statisztikai keresleti modellen kell alapulnia oly módon, hogy minden nem naponta mért vételezéshez egy terhelési profil tartozik, amely a

gázkereslet változásainak képletét és olyan változókat tartalmaz, mint a hőmérséklet, a nap, az ügyféltípus vagy a turisztikai szezon. A módszertan bevezetése előtt arról konzultációt kell folytatni.

(3) A rendszerhasználók nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés pontosságáról az előrejelző félnek legalább két évente jelentést kell közzétennie.

(4) Adott esetben a szállításirendszer-üzemeltetők kötelesek kellő időben megadni a gázáramlással kapcsolatos adatokat ahhoz, hogy az előrejelző fél teljesíthesse e cikk szerinti kötelezettségeit.

(5) A (2)–(4) bekezdés értelemszerűen az 1. változatra is vonatkozik.

IX. FEJEZET

VEZETÉKKÉSZLETBŐL NYÚJTOTT RUGALMASSÁGI SZOLGÁLTATÁS

43. cikk

Általános rendelkezések

(1) A szállításirendszer-üzemeltető vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatást biztosíthat a rendszerhasználóknak azt követően, hogy a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyta a vonatkozó feltételeket.

(2) A vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatásra vonatkozó feltételeknek összhangban kell lenniük a rendszerhasználók azon kötelezettségével, hogy egyensúlyban tartsák betáplálásaikat és vételezéseiket a gáznap során.

(3) A vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás a szállítóhálózatban rendelkezésre álló és az érintett szállításirendszer-üzemeltető értékelése szerint a szállítási funkció végrehajtásához nem szükséges csővezetési gáz szintjétől függ.

(4) A rendszerhasználók által e szolgáltatás keretében a szállítóhálózatba betáplált vagy onnan kivett gázt figyelembe kell venni a napi kiegyensúlyozó földgáz mennyiség kiszámításakor.

(5) A VII. fejezetben ismertetett semlegességi mechanizmus nem vonatkozik a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatásra, kivéve, ha erről a nemzeti szabályozó hatóság másképp határoz.

(6) A rendszerhasználók nominálások és újranominálások benyújtásával tájékoztatják az érintett szállításirendszer-üzemeltetőt vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás igénybevételéről.

(7) A szállításirendszer-üzemeltető eltekinthet attól, hogy a rendszerhasználók számára előírja a (6) bekezdésben említett nominálások és újranominálások benyújtását, amennyiben az ilyen értesítés hiánya nem ássa alá a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac fejlődését, és a szállításirendszer-üzemeltető elegendő információval rendelkezik ahhoz, hogy pontosan allokálja a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás következő gáznapjára igénybevételét.

44. cikk

A vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosításának feltételei

(1) Vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás csak akkor biztosítható, ha a következő feltételek közül mindegyik teljesül:

- a) a szállításirendszer-üzemeltetőnek nem kell a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosítása érdekében szerződést kötnie valamely más infrastruktúraszolgáltatóval, például tárolórendszer üzemeltetőjével vagy LNG-élesítmények rendszerüzemeltetőjével;
- b) a szállításirendszer-üzemeltetőnél a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosítása nyomán keletkező bevételeknek legalább egyenlőnek kell lennie a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült vagy később felmerülő költségekkel;
- c) a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatást átlátható és megkülönböztetésmentes módon kell biztosítani, és az versenymechanizmusok segítségével is nyújtható;
- d) a szállításirendszer-üzemeltető nem számíthat fel semmiféle közvetlen vagy közvetett díjat a rendszerhasználóknak a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosításával kapcsolatban felmerülő költségekért, ha arra az adott rendszerhasználó nem köt szerződést; és
- e) a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosítása nem lehet káros hatással a határokon átnyúló kereskedelemre.

(2) A szállításirendszer-üzemeltetőnek prioritásként kell kezelnie a napon belüli kötelezettségek csökkentését a vezetékkészletből nyújtott rugalmassági szolgáltatás biztosításával szemben.

X. FEJEZET

IDEIGLENES INTÉZKEDÉSEK

45. cikk

Ideiglenes intézkedések: általános rendelkezések

(1) Amennyiben a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditása nem elegendő, a szállításirendszer-üzemeltető a 47–50. cikk szerinti megfelelő ideiglenes intézkedéseket hoznak. A szállításirendszer-üzemeltető által az ideiglenes intézkedések keretében tett kiegyensúlyozási lépéseknek lehetőség szerint segíteniük kell a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditását.

(2) Egy-egy ideiglenes intézkedés alkalmazása nem érinti az egyéb alternatív vagy kiegészítő ideiglenes intézkedések végrehajtását, feltéve, hogy a szóban forgó intézkedések célja a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac versenyszerűségének és likviditásának a fokozása, valamint hogy azok megfelelnek az e rendeletben meghatározott általános alapelveknek.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett ideiglenes intézkedéseket az egyes szállításirendszer-üzemeltetőknek a 46. cikk (1) bekezdésében említett jelentéssel összhangban kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk, mely jelentést a nemzeti szabályozó hatóság a 46. cikkben ismertetett eljárás szerint hagy jóvá.

(4) A jelentésben rögzíteni kell, hogy az ideiglenes intézkedések legkésőbb e rendelet hatálybalépésétől számított öt éven belül véget érnek.

46. cikk

Ideiglenes intézkedések: éves jelentés

(1) Amennyiben a szállításirendszer-üzemeltető ideiglenes intézkedések végrehajtását vagy azok végrehajtásának folytatását tervezi, jelentést kell készítenie, amely kitér a következőkre:

- a) a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac jelentés készítésének időpontjában tapasztalt fejlettségi állapotának és likviditásának bemutatása, beleértve egyebek mellett az alábbiakat, ha azok a szállításirendszer-üzemeltető rendelkezésére állnak:
 - i. a virtuális kereskedelmi ponton kötött tranzakciók száma és általában a tranzakciók száma;
 - ii. az eladási/vételi árajánlatok közötti különbségek és az eladási/vételi ajánlatok volumene;
 - iii. a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piachoz hozzáférő résztvevők száma;
 - iv. a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piacon egy adott időszakban aktív résztvevők száma;

b) az alkalmazandó ideiglenes intézkedések;

c) az ideiglenes intézkedések alkalmazásának okai:

- i. magyarázat arra vonatkozóan, hogy miért van szükség az intézkedésekre a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac b) pontban említett aktuális fejlettségi állapotának figyelembevételével;

- ii. annak értékelése, hogy az intézkedések hogyan fogják javítani a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditását;

d) az ideiglenes intézkedések megszüntetésére irányuló lépések azonosítása, beleértve e lépések megtételének kritériumait és a kapcsolódó határidők mérlegelését is.

(2) A szállításirendszer-üzemeltető konzultál az érdekelt felekkel a javasolt jelentéssről.

(3) A konzultációs folyamatot követően a szállításirendszer-üzemeltető benyújtja a jelentést a nemzeti szabályozó hatóságnak jóváhagyásra. Az első jelentést e rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül, az azt adott esetben frissítő későbbi jelentéseket pedig évente kell benyújtani.

(4) A nemzeti szabályozó hatóság a hiánytalan jelentés kézhezvétele után hat hónapon belül indokolással ellátott határozatot hoz és azt közzéteszi. Az Ügynökséget és a Bizottságot haladéktalanul értesíteni kell az említett határozatról. A jelentés jóváhagyásával kapcsolatos határozat meghozatala során a nemzeti szabályozó hatóság felméri, hogy milyen hatást gyakorol az ütemterv a kiegyensúlyozási rendszerek harmonizációjára és a piaci integráció elősegítésére, valamint a megkülönböztetésmentesség, a valódi verseny és a gázpiac hatékony működésének biztosítására.

(5) A 27. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás alkalmazandó.

47. cikk

Egyensúlyozó platform

(1) Amennyiben a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piacon nincs vagy a várakozások szerint nem lesz elegendő likviditás, illetve amennyiben a szállítási rendszer-üzemeltető számára szükséges időszakos és hálózati pontra vonatkozó termékek nem szerezhetők be kellő hatékonysággal a piacon, egyensúlyozó platformot kell létrehozni a szállítási rendszer kiegyensúlyozása érdekében.

(2) A szállítási rendszer-üzemeltetőknek mérlegelniük kell, hogy egy közöttük létesítendő együttműködés keretében létrehozható-e közös egyensúlyozó platform a szomszédos egyensúlytartási zónákban, illetve hogy hol áll rendelkezésre elegendő rendszer-összekötési kapacitás, amelynek segítségével egy ilyen közös egyensúlyozó platform hatékonyan megvalósítható lenne. Közös egyensúlyozó platform megléte esetén azt az érintett szállítási rendszer-üzemeltetőknek kell működtetniük.

(3) Abban az esetben, ha az (1) bekezdésben leírt helyzet öt év múltán sem változik meg alapvetően, a 45. cikk (4) bekezdésének sérelme nélkül és a jelentés megfelelő módosításának benyújtását követően a nemzeti szabályozó hatóság dönthet úgy, hogy az egyensúlyozó platform működése további, legfeljebb öt éves időszakon át folytatódjon.

48. cikk

Az egyensúlyozó platform alternatívája

Amennyiben a szállítási rendszer-üzemeltető bizonyítani tudja, hogy az egyensúlytartási zónák közötti elégtelen rendszer-összekötési kapacitás következtében egyensúlyozó platformmal nem növelhető a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditása, és az nem teszi lehetővé a szállítási rendszer-üzemeltető számára, hogy hatékony egyensúlyozó intézkedéseket hozzon, a nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyásával helyettesítő megoldást alkalmazhat, pl. kiegyensúlyozási szolgáltatásokat. Ilyen alternatíva alkalmazása esetén meg kell határozni a későbbi szerződéses megállapodások feltételeit, valamint az alkalmazandó árakat és az érvényességi időtartamot.

49. cikk

Átmeneti kiegyensúlyozási díj

(1) Amennyiben a 45. cikkben említett ideiglenes intézkedésekre van szükség, az ár a 46. cikkben említett jelentéssel összhangban számítható ki; ez a módszer a napi kiegyensúlyozási díj számítási módszertanának helyébe lép.

(2) Ebben az esetben az ár származtatása egy szabályozott ár alapján történhet, amely helyettesíti a piaci árat vagy az egyensúlyozó platformon kötött ügyletekből levezetett árat.

(3) A piaci árat helyettesítő árnak teljesítenie kell a 22. cikk (6) bekezdése szerinti feltételeket. A helyettesítő ár kialakításakor figyelembe kell venni a piaci manipuláció esetleges kockázatát.

50. cikk

Tűrészatár

(1) Tűrészatár alkalmazása csak akkor megengedett, ha a rendszerhasználók nem férnek hozzá az alábbiakhoz:

- a) kellően likvid rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac;
 - b) a gázkeresletben vagy -kínálatban jelentkező rövid távú fluktuációk kezeléséhez szükséges gáz; vagy
 - c) a betáplálásaikkal és vételezéseikkel kapcsolatos elegendő információ.
- (2) A tűrészatárt:
- a) a rendszerhasználók napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségére kell alkalmazni;
 - b) átláthatóan és megkülönböztetésmentesen kell alkalmazni;
 - c) csak a szükséges mértékben és a lehető legrövidebb ideig szabad alkalmazni.

(3) A tűrészatár alkalmazása csökkentheti a rendszerhasználó marginális vételi ártól vagy marginális eladási ártól való pénzügyi függőségét a rendszerhasználó napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségének egy része vagy egésze vonatkozásában az adott gáznapon.

(4) A tűrészatár az a maximális gázmennyiség, amelyet egy rendszerhasználó a súlyozott átlagáron vásárolhat meg vagy értékesíthet. Ha további, a rendszerhasználó napi kiegyensúlyozó földgázmennyiségének részét képező, a tűrészatáron felüli gázmennyiség marad, azt a marginális eladási áron vagy a marginális vételi áron kell értékesíteni vagy megvásárolni.

(5) A tűrészatárt úgy kell meghatározni, hogy az:

- a) tükrözze a szállítói hálózat rugalmasságát és a rendszerhasználó igényeit;
- b) tükrözze a rendszerhasználó által a betáplálási és vételezési egyensúlyának felügyelete terén vállalt kockázatot;

c) ne ássa alá a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac fejlődését;

d) ne okozza a szállításrendszer-üzemeltető egyensúlyozó intézkedéseire kapcsolódó költségek indokolatlan mértékű megemelkedését.

(6) A tűréshatárt az egyes rendszerhasználók egyes gáznapokon megvalósult betáplálásai és vételezései alapján kell kiszámítani, nem számítva a virtuális kereskedelmi pontokon megvalósult ügyleteket. Az alkategóriákat a vonatkozó nemzeti előírások alapján kell meghatározni.

(7) A nem naponta mért vételezésre alkalmazandó, a vonatkozó nemzeti előírásokban meghatározott tűréshatárnak a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés és a nem naponta mért vételezés allokált mennyisége közötti különbségen kell alapulnia.

(8) A tűréshatár tartalmazhat egy olyan összetevőt, amely tekintetbe veszi a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés eltérését, ami az a mennyiség, amellyel az adott, a rendszerhasználó nem naponta mért vételezéseivel kapcsolatos előrejelzés:

a) meghaladja a nem naponta mért vételezés allokált mennyiségét, ha a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség pozitív;

b) elmarad a nem naponta mért vételezés allokált mennyiségétől, ha a napi kiegyensúlyozó földgázmennyiség negatív.

XI. FEJEZET

ZÁRÓ ÉS ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

51. cikk

A szállításrendszer-üzemeltető rugalmassági többletének felszabadítása

(1) Amennyiben a rugalmassági szolgáltatások igénybevétele kötött hosszú távú, érvényben lévő szerződések jogot biztosítanak a szállításrendszer-üzemeltető számára adott gázmennyiségek vételezésére vagy betáplálására, a szállításrendszer-üzemeltető törekszik e rugalmassági mennyiségek csökkentésére.

(2) Az érvényes hosszú távú szerződés alapján betáplálásra és vételezésre felhasználható rugalmassági többlet meghatározásakor a szállításrendszer-üzemeltető figyelembe veszi a rövid távú szabványtermékek igénybevételét.

(3) A rugalmassági többlet felszabadítása a következő módokon történhet:

a) a meglévő szerződés feltételeinek megfelelően, amennyiben az a lekötött gázmennyiség csökkentését vagy a meglévő szerződés felbontását lehetővé tevő rendelkezéseket tartalmaz; vagy

b) ilyen szerződéses jogok hiányában a következőképpen:

i. a szerződés a megszűnéséig hatályban marad az abban leírt feltételeknek megfelelően;

ii. a szerződő felek további megállapodások lehetőségét mérlegelik annak érdekében, hogy a kiegyensúlyozási célokra nem szükséges többletgázt visszajuttassák a piacra, és ezáltal más rendszerhasználóknak rugalmasabb szolgáltatások álljanak rendelkezésére.

(4) Amennyiben az érvényben lévő szerződés lehetővé teszi a rugalmassági többletnek a rendelkezésre álló többletmennyiségnek megfelelő csökkentését, a szállításrendszer-üzemeltető köteles e rendelet hatálybalépése után a lehető legkorábbi időpontban vagy a többlet megállapításakor csökkenteni a rugalmassági többletmennyiséget.

(5) A szállításrendszer-üzemeltető konzultál az érdekelt felekkel azokról az ideiglenes intézkedésként megvalósítandó konkrét javaslatokról, amelyek a rugalmassági többlet érvényben lévő hosszú távú szerződés szerinti felszabadítását célozzák.

(6) A szállításrendszer-üzemeltető közzéteszi az érvényben lévő hosszú távú szerződés alapján hozott kiegyensúlyozó intézkedések részleteit.

(7) A nemzeti szabályozó hatóság meghatározhatja, hogy a rövid távú gáz-nagykereskedelmi piac likviditásának növelése érdekében milyen arányban kell lerövidíteni az ilyen hosszú távú szerződések érvényességi időtartamát.

52. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) A nemzeti szabályozó hatóság engedélyezheti a szállításrendszer-üzemeltető számára, annak indokolt kérelme alapján, hogy 2014. október 1-jétől számított huszonnégy hónapon belül teljesítse a rendeletben meghatározott rendelkezéseket, amennyiben a szállításrendszer-üzemeltető nem hozott a X. fejezet szerinti ideiglenes intézkedést. Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóság él ezzel a lehetőséggel, e rendelet az említett szállításrendszer-üzemeltető egyensúlytartási zónájában a nemzeti szabályozó hatóság határozatában megállapított átmeneti időszak alatt nem alkalmazandó.

(2) Az (1) bekezdéssel összhangban, a nemzeti szabályozó hatóság az említett kérelem kézhezvételétől számított három hónapon belül indokolással ellátott határozatot hoz és azt közzéteszi. Az Ügynökséget és a Bizottságot haladéktalanul tájékoztatni kell az említett határozatról.

53. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 28. cikkének, 33. cikke (5) bekezdésének, 38. cikke (1) bekezdésének, 45. cikke (4) bekezdésének, 46. cikke (3) bekezdésének, 51. cikkének és 52. cikkének sérelme nélkül 2015. október 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2014. március 26-án.

a Bizottság részéről

az elnök

José Manuel BARROSO
